www.edcbmj.ir e-ISSN: 2345-5284

Education Strategies in Medical Sciences (ESMS)

Journal homepage: www.edcbmj.ir/en e-ISSN: 2345-5284

Baqiyatallah University of Medical Sciences

Comparison of Self-Esteem and Social Anxiety among First to Fourth Year Nursing Students

Maryam Khosravi[1], Sima Ghezelbash[2*]

[1] *Department of Nursing, College of Nursing and Midwifery, Karaj Branch, Islamic Azad University, Alborz, Iran*
[2] *School of Nursing and Midwifery, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan. Iran*

**Corresponding author: Sima Ghezelbash, School of Nursing and Midwifery, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan. Iran, Email: ghezelbash@mui.ac.ir*

Article Info

Keywords: *Self-concept, Self-esteem, Anxiety, Social anxiety, Nursing*

Abstract

Introduction: Good mental health while studying in university makes students able to deal effectively with numerous stressors that they experience. The purpose of this study was to determine and compare the self-esteem and social anxiety of nursing students in grades one to four of medical universities in Tehran.

Methods: In this analytical cross-sectional study, 400 students of the medical universities in Tehran using stratified sampling with proportional allocation were selected. They filled a demographic information form and Coopersmith standard self-esteem inventory and Liebowitz standard social anxiety questionnaire. Data for this study were collected during a semester.

Results: There was not any statistically significant difference in total scores of self esteem and it's dimensions (general, social, parental and educational) of first to fourth grade students. The first and forth years students showed the highest levels of social self-esteem and forth year students showed highest scores in educational and parental self-esteem in comparison with others. There was no statistically significant difference in total scores of social anxiety and it's dimensions (fear of social interactions, fear of social performances, total fear, avoidance of social performances and total avoidance) of first to forth year students. In this study, the mean scores of avoidance of social interactions among first-fourth-year students showed a significant difference (F= 4.680, P=0.003). The Scheffe post hoc test showed the mean score of avoidance of social interactions among fourth year students was significantly lower than mean scores of first to third-year students.

Conclusion: Mental health of nursing students is an important issue needs to receive special attention from the educational systems responsible. With early interventions such as screening and identifying individuals at risk and providing effective strategies in the form of counseling services and holding workshops in order to increase awareness and updating students information in the fields of mental health an effective step has been taken towards mental health maintenance of students as members of an important social groups.

Copyright © 2020, Education Strategies in Medical Sciences (ESMS). This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) which permits copy and redistribute the material just in noncommercial usages, provided the original work is properly cited.

مجله راهبردهای آموزش در علوم پزشکی
دوره ۱۳، شماره ۶، ۱۳۹۹
صفحات: ۵۷۹-۵۸۷

بررسی مقایسه ای عزت نفس و اضطراب اجتماعی در دانشجویان سال اول تا چهارم پرستاری

مریم خسروی[۱]، سیما قزلباش[۲*]
[۱] گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج، البرز، ایران
[۲] گروه روانپرستاری دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران

*نویسنده مسوول: سیما قزلباش، گروه روانپرستاری دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران. ایمیل: ghezelbash@mui.ac.ir

چکیده

مقدمه: برخورداری از سطوح مطلوب سلامت روان دانشجویان را قادر می سازد به نحو مؤثری با چالش های متعدد دوره تحصیل در دانشگاه مقابله کنند. هدف این مطالعه تعیین و مقایسه عزت نفس و اضطراب اجتماعی دانشجویان سال اول تا چهارم پرستاری دانشگاههای علوم پزشکی شهر تهران بود.

روش‌ها: در این مطالعه مقطعی-تحلیلی ۴۰۰ دانشجو که از دانشگاههای علوم پزشکی شهر تهران در سال ۱۳۹۵ با روش نمونه گیری طبقه ای با تخصیص متناسب انتخاب شدند، فرم اطلاعات فردی و دو پرسشنامه استاندارد عزت نفس کوپر اسمیت و اضطراب اجتماعی لیبوویتز را تکمیل کردند. اطلاعات طی یک ترم تحصیلی از نمونه های مورد پژوهش جمع آوری گردید.

یافته‌ها: میانگین عزت نفس کلی و ابعاد آن شامل عزت نفس فردی، اجتماعی، خانوادگی و تحصیلی دانشجویان سال اول تا چهارم از نظر آماری تفاوت معناداری نداشتند. دانشجویان سال اول تا چهارم بالاترین میزان عزت نفس اجتماعی و دانشجویان سال چهارم بالاترین میزان عزت نفس تحصیلی و خانوادگی را در مقایسه با دانشجویان سایر سالهای تحصیلی نشان دادند. میانگین نمره اضطراب اجتماعی کلی و میانگین نمرات ابعاد ترس از تعاملات اجتماعی، ترس از عملکرد اجتماعی، ترس کلی، اجتناب از عملکرد اجتماعی و اجتناب کلی در دانشجویان سالهای اول تا چهارم تفاوت آماری معناداری نداشتند. در این مطالعه میانگین نمرات بعد اجتناب از تعاملات اجتماعی دانشجویان سالهای اول تا چهارم تفاوت آماری معناداری نشان داد (P= ۰/۰۰۳ و F= ۴/۶۸۰) که آزمون تعقیبی تعیین شفه مشخص کرد میانگین نمره اجتناب از تعاملات اجتماعی دانشجویان سال چهارم از میانگین نمرات دانشجویان هر کدام از سالهای اول تا سوم بطور معنی داری پایین تر بود.

نتیجه‌گیری: سلامت روانی دانشجویان پرستاری از موضوعات مهم است که به توجه مسئولین سیستم های آموزشی نیاز دارد. با اقداماتی نظیر انجام غربالگری ها و شناسایی دانشجویان در معرض خطر و فراهم ساختن استراتژیهای مؤثر در قالب ارائه سرویس های مشاوره به آنها و برگزاری کارگاهها با هدف ارتقاء آگاهی دانشجویان در زمینه های سلامت روان می توان گام مؤثری در جهت ارتقاء و حفظ سلامت روانی این قشر مهم اجتماعی برداشت.

واژگان کلیدی: مفهوم خود، عزت نفس، اضطراب، اضطراب اجتماعی، پرستاری

مقدمه

دانشجویان که دسترنج معنوی و انسانی جامعه محسوب می شوند، نقش مهمی در آینده سازی آن ایفا می کنند. این قشر به علت نوع فعالیت و نقششان بعنوان دانشجو از یک سو و بدلیل انتظارات جامعه از آنها و مسئولیت هایی که برای خود برمی شمارند از سوی دیگر، بیش از سایر گروه ها در معرض فشارهای روانی و آسیب پذیری قرار دارند [۱]. لزوم برخورداری از سطوح مطلوب سلامت روانی برای پرداختن به حرفه پرستاری امری واضح و بدیهی است. وضعیت سلامت روانی دانشجویان پرستاری نه تنها بر تحصیل و زندگی روزمره آنها اثرگذار است بلکه کیفیت عملکرد حرفه ای آنها در آینده و باقی ماندنشان در پرستاری را نیز متأثر از خویش خواهد ساخت لذا شناسایی عوامل مؤثر بر سلامت روان نظیر عزت نفس و اضطراب اجتماعی، از اهمیت ویژه ای برخوردار می باشد [۲].

عزت نفس میزان تأیید، پذیرش و احساس ارزشمندی افراد نسبت به خویشتن است که طبق تعریف کوپراسمیت شامل چهار بعد عزت نفس فردی، اجتماعی، تحصیلی و خانوادگی می باشد. عزت نفس فردی ادراک دقیق افراد از ارزشمندی خود بوده، عزت نفس اجتماعی به ادراک فرد از کیفیت روابط خویش با دیگران مربوط می شود. عزت نفس تحصیلی ارزشیابی فرد از خود بعنوان یک دانشجو است و عزت نفس خانوادگی بر اساس میزان تأیید یا پذیرفته شدن فرد توسط والدین یا خانواده تعیین می شود [۳]. ارتباط عزت نفس با توانایی برقراری روابط بین فردی [۴] و کیفیت مراقبت های پرستاری ارائه شده انکارناپذیر است [۵]. احساس و عملکرد پرستار در ارائه خدمات مراقبتی متأثر از عزت نفس وی می باشد [۶] بطوریکه آرتور (۱۹۹۲) در مطالعه ای نشان داد پرستاران با عزت نفس بالاتر، قادر به ارائه خدمات مراقبتی بهتری به مددجویان بودند [۷]. با توجه به پراسترس بودن حرفه پرستاری [۴ و ۸] و نقش عزت نفس به عنوان یک تعدیل کننده استرس، افرادی که عزت نفس بالاتری داشته باشند در مواجهه با شرایط پر اضطراب، بر خود مسلط تر باقی می مانند و مصونیت بالاتری در برابر استرس دارند [۹]. برنارد می نویسد عزت نفس مهمترین منبع فردی در سازگاری با تنش های شغلی می باشد [۱۰].

با وجود تأثیر غیر قابل انکار عزت نفس بر سلامت روان، بررسی های صورت گرفته نشان می دهند میزان عزت نفس در بین دانشجویان در حد مطلوبی نیست [۱۱]. عزت نفس از عوامل مؤثر بر برایندهای یادگیری است. نادری و شریر در پژوهشی که در سال ۲۰۰۹ بر روی دانشجویان ایرانی دانشگاههای مالزی انجام دادند، می نویسند افرادی که از عزت نفس بالاتری برخوردار باشند، موفقیت های بیشتری در امور تحصیلی خود نشان می دهند [۱۲ و ۱۳]. ساختار چند بعدی عزت نفس می تواند متأثر از قرارگیری در فرایند آموزش دچار نوسان شود. طبق نتایج حاصل از تحقیقات انجام شده آموزش پرستاری بعلت داشتن ویژگی هایی نظیر برنامه سنگین آموزشی می تواند منجر به کاهش عزت نفس دانشجویان گردد، در این شرایط ناکارآمدی دانشجو در روند آموزش ممکن است موجب انتقاد مدرسین و نهایتا کاهش بیشتر عزت نفس و بروز اضطراب در وی شود. سطوح پایین عزت نفس بعنوان یک فاکتور نیرومند ممکن است زمینه را برای خود ارزیابی منفی فراهم کند و ایجاد اضطراب در موقعیت های اجتماعی را در پی داشته باشد [۳].

اضطراب اجتماعی به معنای ترس از موقعیتهای اجتماعی است که در آنها امکان ارزیابی منفی فرد توسط دیگران و یا ارتباط با غریبه ها وجود دارد. افراد مضطرب اجتماعی از اینکه در موقعیتهای اجتماعی نظیر قرارگیری در جمع، صحبت کردن در حضور دیگران و ملاقات با افراد مهم یا ناآشنا دچار شرمساری شوند، می ترسند [۱۴ و ۱۵]. اضطراب اجتماعی، اختلالی بسیار شایع است [۱۶] که پس از افسردگی اساسی (۱۷درصد) و وابستگی به الکل (۱۴درصد) سومین اختلال شایع روانی در امریکا محسوب می شود [۱۷]. معمولا اضطراب اجتماعی کمتر از آنچه در جامعه وجود دارد، گزارش می شود. شفرد (۲۰۰۶) می نویسد ۲۲ درصد از دانشجویان امریکایی مقطع لیسانس از اضطراب اجتماعی رنج می برند [۱۸]. پژوهش مک گوناگل و کسلر در سال ۱۹۹۴ نشان داد شیوع ترس های اجتماعی در افراد جوانتر روندی افزایشی دارد و در صورت تداوم این روند پیش بینی می شود اضطراب اجتماعی در آینده به مشکل عمده ای برای درمانگران و کارگزاران بهداشت عمومی تبدیل شود [۱۹]. با توجه به سن شروع اضطراب اجتماعی، بروز آن در دوره تحصیل در دانشگاه چندان دور از انتظار نخواهد بود [۲۰] که از جمله مشکلات مرتبط با آن اختلال در برقراری تعاملات اجتماعی [۲۱]، ترک تحصیل و پیشرفت تحصیلی کمتر است [۲۲].

طبق نتایج حاصل از تحقیقات انجام شده آموزش پرستاری بعلت داشتن ویژگی هایی نظیر برنامه سنگین آموزشی می تواند منجر به کاهش عزت نفس دانشجویان گردد، در این شرایط ناکارآمدی دانشجو در روند آموزش ممکن است موجب انتقاد مدرسین و نهایتا کاهش بیشتر عزت نفس و بروز اضطراب در وی شود [۴ و ۲۳]. دانشجویان در ابتدای دوره آموزش پرستاری، بنا به دلایلی از قبیل کمبود وقت آزاد، ساعات طولانی مطالعه، عدم پاسخگویی دانشکده به نیازهای دانشجو، ترس از شکست و احساس عدم صلاحیت در مهارت های بالینی و در انتهای دوره به علت مسائلی نظیر ترس از مرگ بیمار، برقراری روابط با

مسئولین و مدیران بالینی [۲۴]، امکان سرزنش شدن در مقابل مددجو و سایرین ممکن است اضطراب را تجربه کنند.

رویارویی دانشجویان گروه علوم پزشکی با عوامل تنش زا و پرچالش متعدد و لزوم سازگاری مناسب با آنها اهمیت برخورداری از سطوح بالای سلامت روانی در این گروه اجتماعی را روشن می سازد [۲۵]. لذا پرداختن به عزت نفس و اضطراب اجتماعی که از عوامل بسیار مؤثر در سلامت روان محسوب می شوند، تأثیر بسزایی در ارتقاء بهداشت روانی و پیشگیری از بروز مشکلات دیگر در این قشر دارد. با پیشرفت دانشجویان به سال های تحصیلی بالاتر متعاقب رشد اجتماعی و توانمندی علمی و عملی انتظار می رود میزان عزت نفس آنها افزوده و اضطراب اجتماعی تجربه شده آنها به سطوح حداقل تخفیف یابد ولی گزارشات حاصل از برخی مطالعات در این زمینه، نتایج متناقضی را نشان می دهند [۳]. با توجه به اینکه تاکنون تحقیق مشابهی با این عنوان در جامعه دانشجویان پرستاری ایران صورت نگرفته لذا پژوهشگران بر آن شدند به بررسی مقایسه ای عزت نفس و اضطراب اجتماعی در دانشجویان سال های اول تا چهارم پرستاری دانشگاههای علوم پزشکی شهر تهران بپردازند.

روش ها

این پژوهش یک مطالعه مقطعی تحلیلی بود که جامعه آماری آن را کلیه دانشجویان سال اول تا چهارم مقطع کارشناسی پیوسته پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران، تهران و شهید بهشتی در سال ۱۳۹۵ تشکیل می دادند. در این رابطه، نظر بر اینکه جامعهٔ مورد مطالعه متشکل از سه گروه دانشجویان پرستاری دانشگاه های علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران و ایران بود، برای نمونه گیری از روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای استفاده شد و برای تقسیم حجم نمونه میان طبقه های جامعه با توجه به حجم هر طبقه، از شیوهٔ تخصیص متناسب استفاده شد، که در این روش حجم نمونه به نسبت حجم هر طبقه آن، تخصیص داده می شود. نمونه مورد پژوهش با استفاده از فرمول تعیین حجم نمونه معادل ۴۰۰ نفر برآورد گردید:

$$n \geq \frac{2S^2 \times \left(Z_{1-\frac{\alpha}{2}} + Z_{1-\beta}\right)^2}{d^2}$$

و بر اساس تخصیص متناسب، به ترتیب ۱۴۴، ۱۱۱و ۱۴۵ دانشجو از دانشکده های پرستاری و مامایی شهید بهشتی، تهران و ایران از لیست اسامی دانشجویان با استفاده از جدول ارقام تصادفی انتخاب شدند. فرم رضایت آگاهانه توسط واحد های مورد پژوهش جهت شرکت در مطالعه تکمیل شد. معیارهای ورود به مطالعه شامل عدم تحصیل به عنوان دانشجوی مهمان، عدم سابقه ابتلاء به بیماری های روانی و بارداری بود. در این پژوهش برای جمع آوری داده ها از فرم اطلاعات دموگرافیک و پرسشنامه عزت نفس کوپر اسمیت و اضطراب اجتماعی لیبوویتز استفاده شد. فرم اطلاعات دموگرافیک شامل ۱۰ پرسش در ارتباط با مشخصات فردی نظیر جنس، ترم تحصیلی، دانشکده محل تحصیل، معدل کل، سابقه کار دانشجویی، محل سکونت، وضعیت تأهل، وضعیت اقتصادی خانواده، سابقه ابتلا به اختلالات روانی و سابقه مصرف داروهای روانگردان بود. از پاسخ شرکت کنندگان به دو سؤال آخر برای تعیین معیارهای خروج پژوهش استفاده شد.

پرسشنامه عزت نفس کوپراسمیت که در سال۱۹۸۱ توسط استنلی کوپراسمیت طراحی شد شامل ۵۸ گویه و ۵ خرده مقیاس عزت نفس اجتماعی، عزت نفس فردی، عزت نفس تحصیلی، عزت نفس خانوادگی و اعتبار می باشد .گزینه های گویه های این مقیاس به صورت همین طور است یا این طور نیست می باشد و به هر گویه نمره یک یا صفر تعلق می گیرد. این پرسشنامه بین صفر تا پنجاه نمره دارد که کسب نمره بالاتر در آن نشان دهنده عزت نفس بالاتر می باشد. خرده مقیاس اعتبار متشکل از ۸ گویه (گویه های ۶، ۱۳، ۲۰، ۲۷، ۳۴، ۴۱، ۴۸، و ۵۵) است که امتیازی به آن تعلق نمی گیرد. این خرده مقیاس نشان می دهد که فرد تا چه اندازه در پاسخ دهی به سؤالات صداقت دارد. چنانچه واحد مورد پژوهش از این خرده مقیاس بیش از ۴ نمره کسب کند اعتبار آزمون پایین ارزیابی می شود [۲۶]. عدم صحت و اعتبار به معنای تدافعی بودن پاسخ دهنده حین تکمیل پرسش نامه است و نمره عزت نفس حاصل میزان واقعی آن را گزارش نخواهد کرد، لذا داده های مربوط به افرادی که در خرده مقیاس اعتبار نمره بیش از ۴ کسب کردند در تجزیه و تحلیل وارد نشد [۳ و ۲۶]. کسب امتیازات بالاتر در این مقیاس نشان دهنده عزت نفس بالاتر بود. لازم به ذکر است که در مطالعه حاضر جهت توصیف داده ها میانگین نمره کلی عزت نفس دانشجویان مورد مطالعه بعنوان ملاک تعیین عزت نفس پایین و بالا قرار داده شد بدین ترتیب بر اساس نمره عزت نفس واحدهای مورد پژوهش برابر ۳۷، برای این متغیر دو سطح کمتر مساوی میانگین معادل عزت نفس پایین و نمره بالاتر از میانگین معادل عزت نفس بالا در نظر گرفته شد.

پرسشنامه اضطراب اجتماعی لیبوویتز نیز دارای ۲۴ آیتم می باشد که به بررسی اضطراب فرد در تعاملات اجتماعی (۱۱آیتم) و موقعیت های عملکرد اجتماعی (۱۳ آیتم) می پردازد. این ابزار ۶ خرده مقیاس شامل ترس از تعاملات اجتماعی، ترس از موقعیتهای عملکرد اجتماعی، اجتناب از تعاملات اجتماعی، اجتناب از موقعیت های عملکرد اجتماعی، ترس کلی

و اجتناب کلی را در بر دارد. گویه های مربوط به تعاملات اجتماعی دو جنبه "ترس از تعاملات اجتماعی" و "اجتناب از تعاملات اجتماعی" و گویه های مربوط به موقعیت های عملکرد اجتماعی دو جنبه "ترس از موقعیت های عملکرد اجتماعی" و "اجتناب از موقعیت های عملکرد اجتماعی" را اندازه گیری می کند. برای راحتی شرکت کنندگان در پاسخگوئی، دو نسخه مانند هم از پرسشنامه که هر دو دارای مقیاس ۴ قسمتی لیکرت بودند تهیه شد با این تفاوت که در یکی از آنها از شرکت کنندگان خواسته شد "ترس" خود از موقعیت های تعامل اجتماعی و موقعیت های عملکرد اجتماعی، و در نسخه دوم با همان گویه ها "اجتناب" از تعاملات اجتماعی و موقعیت های عملکرد اجتماعی را گزارش کنند. در پرسشنامه ای که ترس را اندازه گیر ی می کند به پاسخ "اصلا" امتیاز صفر (عدم ترس) و به پاسخ "شدیدا" امتیاز ۳ (ترس شدید) تعلق می گیرد. در پرسشنامه ای که اجتناب را اندازه گیری می کند، به پاسخ "به هیچ وجه" امتیاز صفر (عدم اجتناب) و به پاسخ "معمولا" امتیاز ۳ (اجتناب شدید) تعلق می گیرد. مجموع نمرات گویه های ترس از تعاملات اجتماعی و ترس از موقعیتهای عملکردی، ترس کلی و جمع نمرات گویه های مربوط به اجتناب از تعاملات اجتماعی و اجتناب از موقعیتهای عملکردی، نشان دهنده اجتناب کلی فرد بود. این پرسشنامه اضطراب اجتماعی را در چهار سطح متوسط، قابل توجه، شدید و بسیار شدید گزارش می کند. چنانچه مجموع نمرات حاصله از سؤالات بین ۵۵ تا ۶۵ باشد اضطراب اجتماعی متوسط، ۶۵ تا ۸۰ اضطراب اجتماعی قابل توجه، ۸۰ تا ۹۵ اضطراب اجتماعی شدید و امتیاز بالاتر از ۹۵ نشانگر اضطراب اجتماعی بسیار شدید است. لازم به ذکر است که در این پژوهش امتیاز کمتر از ۵۵ اضطراب طبیعی در نظر گرفته شد. زمان پاسخدهی به پرسشنامه اضطراب اجتماعی ۲۰ تا ۳۰ دقیقه در نظر گرفته شد.

جهت تعیین اعتبار علمی ابزارها، از روش اعتبار صوری و اعتبار محتوی استفاده شد، به این صورت که پژوهشگران پس از مطالعه دقیق متون و مقالات موجود درباره موضوع پرسش نامه اطلاعات دموگرافیک را تنظیم کردند و به همراه دو پرسش نامه عزت نفس کوپراسمیت و اضطراب اجتماعی لیبوویتز در اختیار ۸ نفر از اساتید صاحبنظر عضو هیئت علمی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران قرار دادند. پس از اعمال اصلاحات نهایی و اخذ موافقت از کمیته اخلاق دانشکده (کد 1715946) پرسش نامه ها جهت تکمیل به واحدهای مورد پژوهش ارائه شد.

برای تعیین اعتماد علمی (پایایی) ابزارهای گردآوری داده ها از روش آلفای کرونباخ استفاده شد. ضریب آلفای کرونباخ در پرسش نامه عزت نفس و اضطراب اجتماعی به ترتیب ۰/۸۶ و ۰/۹۷ بود که اعتبار قابل قبولی می باشد. در نهایت داده های خام با روشهای آمار توصیفی شامل محاسبه شاخص های آماری و تنظیم جداول توزیع فراوانی و روشهای آمار استنباطی آزمون های پارامتریک (تی مستقل، آنالیز واریانس یک طرفه) از طریق نرم افزار SPSS ویرایش ۱۶ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

نتایج

در این مطالعه ۴۰۰ دانشجوی کارشناسی پرستاری شرکت کردند که داده های بدست آمده از ۶۸ نفر بعلت کسب نمره بیش از ۴ در خرده مقیاس مربوط به اعتبار پرسشنامه عزت نفس کوپراسمیت یا مشمول شدن در معیارهای خروج از مطالعه، وارد تجزیه و تحلیل آماری نشد بنابراین اطلاعات به دست آمده از ۳۳۲ نمونه مورد بررسی قرار گرفت (۱۲۶، ۱۱۰ و ۹۶ دانشجوی پرستاری به ترتیب از دانشکده های پرستاری و مامایی شهید بهشتی، ایران و تهران). یافته های حاصل از تحلیل اطلاعات دموگرافیک نشان داد بیشترین تعداد شرکت کنندگان را بترتیب دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی (۳۸درصد)، ایران (۳۳درصد) و تهران (۲۹درصد) به خود اختصاص می دادند. اکثریت نمونه های مورد پژوهش (۵۸/۱) را زنان تشکیل می دادند. ۷۳/۶ درصد شرکت کنندگان، معدل بالاتر از ۱۵ داشتند. ۵۹/۳ درصد را دانشجویان بومی تشکیل می دادند و اکثریت دانشجویان مورد مطالعه (۹۲/۲ درصد)، مجرد بودند. بیشتر شرکت کنندگان در این پژوهش (۷۳/۲ درصد) دارای وضعیت اقتصادی متوسط بودند.

بر اساس نتایج به دست آمده از آزمون آنالیز واریانس یک طرفه، سال تحصیلی با عزت نفس کلی و ابعاد آن از نظر آماری اختلاف معناداری نداشت ($P> 0.05$) (جدول شماره ۱). بالاترین میانگین عزت نفس کلی را دانشجویان سال اول (۹/۴±۳۶/۶) نشان دادند. میانگین عزت نفس فردی دانشجویان سال چهارم (۴/۲±۱۹/۳)، عزت نفس اجتماعی دانشجویان سالهای اول و سوم (۱/۵±۶/۴)و عزت نفس خانوادگی و تحصیلی دانشجویان سال چهارم (بترتیب ۱/۸±۶/۳ و ۷/۶±۵/۱) نسبت به سایر سالهای تحصیلی میانگین بالاتری را نشان داد. مقایسه ابعاد عزت نفس دانشجویان نشان داد عزت نفس آنها در بعد اجتماعی نسبت به سایر ابعاد عزت نفس بالاتر بود (۱۹/۴±۷۹/۳) (جدول شماره ۲).

تفاوت آماری معناداری بین میانگین نمرات بعد "اجتناب از تعاملات اجتماعی" دانشجویان سال های اول تا چهارم وجود داشت ($F= ۴/۶۸۰$ و$p=۰/۰۰۳$). آزمون تعیین شفه نشان داد میانگین نمره اجتناب از تعاملات اجتماعی دانشجویان سال چهارم نسبت به میانگین نمرات دانشجویان سایر سالها بطور معنی داری کمتر است. میانگین نمره اضطراب اجتماعی کلی و سایر ابعاد با سال تحصیلی تفاوت آماری معناداری نداشت (جدول شماره۳). طبق جدول شماره ۴ مقایسه ابعاد اضطراب

اجتماعی نشان داد بیشترین اضطراب اجتماعی دانشجویان مورد پژوهش مربوط به بعد "ترس از تعاملات اجتماعی" (۱۸/۵±۳۱) بود.

جدول ۱. مقایسه عزت نفس دانشجویان سال اول تا چهارم پرستاری در ابعاد عزت نفس کلی، فردی، اجتماعی، خانوادگی و تحصیلی

سال تحصیلی / ابعاد عزت نفس	اول	دوم	سوم	چهارم	نتیجه آزمون ANOVA
	x̄±SD	x̄±SD	x̄±SD	x̄±SD	
عزت نفس کلی	۳۶/۶±۹/۴	۳۵/۸±۷	۳۶/۶±۴/۹	۳۷/۷±۶/۳	F=۱/۰۰۲ P=۰/۳
عزت نفس فردی	۱۹/۳±۱/۵	۱۸/۴±۳/۶	۱۸/۴±۶	۱۹/۴±۳/۲	F=۱/۰۵۳ P=۰/۳
عزت نفس اجتماعی	۶/۱±۴/۵	۶/۱±۱/۷	۶/۱±۴/۵	۶/۱±۳/۵	F=۰/۶۸۶ P=۰/۵
عزت نفس خانوادگی	۵/۱±۹/۹	۶/۱±۱/۸	۱±۶/۹	۶/۱±۳/۸	F=۰/۷۸۴ P=۰/۵
عزت نفس تحصیلی	۵/۱±۵/۸	۵/۱±۲/۸	۵/۱±۴/۷	۵/۱±۷/۶	F=۰/۹۵۴ P=۰/۴

جدول ۲. مقایسه ابعاد عزت نفس

ابعاد عزت نفس / میانگین	x̄±SD	حداقل	حداکثر
عزت نفس فردی	۷۲/۳±۱۵/۶	۱۵/۴	۱۰۰
عزت نفس خانوادگی	۷۶/۲۳±۲	۰	۱۰۰
عزت نفس اجتماعی	۷۹/۳±۱۹/۴	۱۲/۵	۱۰۰
عزت نفس تحصیلی	۶۸/۲۱±۴	۱۲/۵	۱۰۰

جدول ۳. مقایسه اضطراب اجتماعی دانشجویان سال اول تا چهارم پرستاری در ابعاد اضطراب اجتماعی کلی و نتایج آزمون آنالیز واریانس یک طرفه.

سال تحصیلی / ابعاد اضطراب اجتماعی	اول	دوم	سوم	چهارم	نتایج آزمون ANOVA
	x̄±SD	x̄±SD	x̄±SD	x̄±SD	
اضطراب اجتماعی کلی	۳۹/۱۹±۵/۵	۳۶/۲۱±۲/۳	۳۸/۱۹±۵/۵	۳۲/۱۹±۵/۱	F=۲/۰۷۷ P=۰/۱
ترس از تعاملات اجتماعی	۱۰/۶±۶/۱	۱۰/۶±۲/۵	۱۰/۶±۸/۳	۹/۵±۲/۴	F=۱/۱۸۱ P=۰/۳
ترس از عملکرد اجتماعی	۱۰/۵±۳/۶	۶±۹	۵±۱۰/۴	۸/۵±۸/۲	F=۱/۳۸۷ P=۰/۲
ترس کلی	۲۰/۱۱±۹	۱۹/۱۲±۲	۲۰/۱۱±۹/۲	۱۰±۱۸	F=۱/۳۰۱ P= ۰/۲
اجتناب از تعاملات اجتماعی	۹/۵±۷/۷	۹/۶±۴/۴	۹/۵±۴/۴	۶/۵±۸	F=۴/۶۸۰ P=۰/۰۰۳
اجتناب از عملکرد اجتماعی	۸/۹ ۵±/۸	۷/۵±۵/۶	۸/۵±۳/۱	۷/۶±۶/۴	F=۱/۰۷۸ P=۰/۳
اجتناب کلی	۱۸/۱۰±۶/۸	۱۱±۱۷/۴	۱۷/۹±۷/۸	۱۴/۱۰±۴/۲	F=۲/۴۱۷ P=۰/۰۶

جدول ۴. مقایسه ابعاد اضطراب اجتماعی

ابعاد اضطراب اجتماعی / میانگین	x̄±SD	حداقل	حداکثر
ترس از تعاملات اجتماعی	۱۸±۳۱/۵	۰	۱۰۰
ترس از عملکرد اجتماعی	۲۹/۱۷±۱	۰	۹۶/۹
ترس کلی	۱۶±۳۰/۸	۰	۹۸/۵
اجتناب از تعاملات اجتماعی	۱۷±۲۷/۵	۰	۱۰۰
اجتناب از عملکرد اجتماعی	۲۴/۱۷±۶/۴	۰	۱۰۰
اجتناب کلی	۲۵/۱۶±۸/۱	۰	۱۰۰

بحث

این مطالعه با هدف تعیین و مقایسه عزت نفس و اضطراب اجتماعی در دانشجویان سال اول تا چهارم پرستاری انجام شد.

مطالعه حاضر ارتباط آماری معنی داری بین عزت نفس و ابعاد آن با سال تحصیلی دانشجویان نشان نداد و این یافته با نتایج مطالعه آرتور همسو بود. آرتور (۱۹۹۵)، در مطالعه ای که

به بررسی عزت نفس دانشجویان سال اول تا چهارم کارشناسی پرستاری پرداخت عزت نفس دانشجویان را پایین گزارش نمود [۲۷]. یافته های پژوهش وی بین عزت نفس و سال تحصیلی دانشجویان ارتباط آماری معنی داری نشان نداد. مقایسه میانگین عزت نفس دانشجویان سالهای اول تا چهارم نشان داد دانشجویان سال اول در مقایسه با دانشجویان سال چهارم از عزت نفس کلی بالاتری برخوردار بودند.

این یافته نشان می دهد قرارگیری دانشجویان در سیستم آموزش پرستاری تغییری در میزان عزت نفس آنان ایجاد نمی کند. با توجه به انتظاری که از سیستم آموزشی در ارتقاء عزت نفس دانشجویان مورد انتظار می باشد، حصول این نتیجه نقش سیستم آموزشی در این ارتباط را سؤال برانگیز می کند. علیرغم معنی دار نبودن ارتباط عزت نفس با سالهای تحصیلی مقایسه میانگین نمرات عزت نفس نشان داد عزت نفس کلی دانشجویان سال اول نسبت به سال چهارم میزان پایین تری را نشان می دهد. مقایسه میانگین های سایر ابعاد نشان داد عزت نفس دانشجویان در ابعاد فردی، خانوادگی و تحصیلی در انتهای دوره بیشتر می شد. به نظر می رسد کسب مهارت های جدید در زمینه تئوری و عملی با پیشرفت سال تحصیلی دانشجویان در افزایش عزت نفس تحصیلی آنها تأثیر مثبتی داشته باشد. احتمالا" کسب حمایت های بیشتر خانواده، طی مقابله آنها با چالش های دوران دانشجویی سبب ارتقاء عزت نفس خانوادگی آنها شود.

نتایج حاصل از پژوهش حاضر همچنین تأیید کننده یافته مطالعات ساسات [۳]، در سال ۲۰۰۲ و نتایج به دست آمده از مطالعه مایر (۱۹۹۶)، می باشد که نشان دادند تفاوت آماری معناداری در عزت نفس دانشجویان سال اول و سال های بالاتر وجود ندارد [۲۸]. از سوی دیگر یافته های مطالعه حاضر با نتایج حاصل از مطالعات راندل (۲۰۰۳)، لی و الیس (۱۹۹۰)، ادوارد (۲۰۱۰) متفاوت بود که نشان دادند عزت نفس دانشجویان پرستاری با پیشرفت سال تحصیلی کاهش می یابد [۴ و ۲۹ و ۳۰]. در مقابل یافته های حاصل از مطالعه بگلی و گلاکن (۲۰۰۴)، نشان داد مفهوم خود و عزت نفس با گذشت هر سال تحصیلی در آموزش دانشگاه بهبود می یابد [۳۳-۳۱]. یافته های متفاوت حاصل از مطالعات مذکور ضرورت انجام تحقیقات بیشتر در این زمینه را آشکار می سازد.

یافته دیگر این پژوهش نشان داد دانشجویان سال اول بالاترین میانگین عزت نفس کلی (۶/۴±۳۶/۹) را داشتند. میانگین عزت نفس اجتماعی دانشجویان سال اول و سوم (۴/۵±۶/۱)، عزت نفس فردی (۴/۲±۱۹/۳)، خانوادگی (۳/۸±۶/۱) و تحصیلی دانشجویان سال چهارم (۱/۶±۵/۷)، نسبت به سایر سالهای تحصیلی میزان بالاتری را نشان می داد. مقایسه میانگین عزت نفس دانشجویان در ابعاد مختلف نیز نشان داد عزت نفس دانشجویان در بعد عزت نفس اجتماعی نسبت به سایر ابعاد میزان بالاتری داشت (۱۹/۴±۷۹/۳). این یافته با نتایج به دست آمده از مطالعه ساسات (۲۰۰۲)، همسو بود. وی در مطالعه خود نشان داد میانگین عزت نفس اجتماعی (۱۷/۸۲±۴۹/۱۰) در مقایسه با سایر ابعاد میزان بالاتری را نشان می داد [۳]. این یافته همچنین نتایج حاصل از مطالعه برنارد (۲۰۰۱)، را تأیید می کرد. وی در مطالعه خود نشان داد ۴۶/۵ درصد دانشجویان از سطوح بالای عزت نفس اجتماعی برخوردار بودند [۳۴]. حصول این نتیجه می تواند ناشی از مشارکت دانشجویان در گروه های اجتماعی دانشگاه، به عنوان یک مکان مهم اجتماعی شدن و تعامل با دیگر دانشجویان باشد.

بر اساس نتایج بدست آمده از مطالعه حاضر اضطراب اجتماعی کلی با سال تحصیلی دانشجویان تفاوت آماری معناداری نداشت. از بین ابعاد اضطراب اجتماعی تنها میانگین نمرات بعد "اجتناب از تعاملات اجتماعی" دانشجویان سال های اول تا چهارم تفاوت آماری معناداری نشان داد (**F**= ۴/۶۸۰ و$p=۰/۰۰۳$) که بر اساس آزمون تعیین شفه مشخص شد میانگین نمره اجتناب از تعاملات اجتماعی دانشجویان سال چهارم از سال های اول تا سوم بطور معنی داری پایین تر است. این یافته با نتایج مطالعه محمد خان و ساجد محمود (۲۰۰۶)، همسو بود که نشان دادند شیوع اضطراب و افسردگی در دانشجویان سال اول و دوم در مقایسه با دانشجویان سال های بالاتر بیشتر می باشد [۳۵]. این یافته همچنین نتایج بدست آمده از مطالعات اسدی صادقی (۲۰۱۰)، اینام و همکاران (۲۰۰۳)، شریف و ارمیتاج (۲۰۰۴) بر دانشجویان را تأیید می کرد [۳۶-۳۸].

به نظر می رسد استرس ناشی از تجربه یک محیط اجتماعی جدید در دانشجویان سال های پایین تر در حصول این یافته بی تأثیر نباشد. عدم تطابق با محیط اجتماعی جدید و دیگر دانشجویان را می توان از دیگر عوامل ایجاد کننده اضطراب در آنها دانست. بر اساس یافته حاضر احتمالا قرارگیری دانشجویان در سیستم آموزش پرستاری در کاهش اضطراب آنها مؤثر واقع شده است. طبق یافته های این مطالعه می توان کاهش اضطراب دانشجویان را ناشی از ارتقاء عزت نفس اجتماعی آنها با قرارگیری در گروه های اجتماعی دانشگاهی [۳۹ و ۴۰] به عنوان یک مکان مهم اجتماعی شدن دانست.

یافته دیگر این مطالعه نشان داد بیشترین اضطراب اجتماعی دانشجویان مربوط به بعد "ترس از تعاملات اجتماعی" (Mean=۱۸±۳۱/۵) بود. با وجود اینکه مطالعه مشابهی در این رابطه یافت نشد به نظر می رسد ترس از تحقیر شدن و ارزشیابی منفی دیگران در روابط بین فردی، مهارت های اجتماعی ضعیف و عزت نفس پایین از عوامل مؤثر بر ترس از تعاملات اجتماعی دانشجویان مورد مطالعه به شمار رود.

نتیجه گیری

در دنیای پیچیده امروز یعنی عصر ارتباطات و پیوند های اجتماعی بدون تردید نقص در برقراری روابط بین فردی یک معلولیت اجتماعی قابل توجه محسوب می شود. با توجه به نقش مهم برقراری تعاملات بین فردی در حرفه پرستاری، ضرورت توجه سیستم های آموزش پرستاری به عواملی همچون اضطراب اجتماعی و عزت نفس که از فاکتورهای بسیار مؤثر در برقراری روابط بین فردی می باشند، بیش از پیش محرز می گردد. شایان ذکر است از جمله محدودیت هایی که پژوهشگر حین انجام این تحقیق با آن مواجه بود می توان به اثر گذاری شرایط عاطفی و روانی فرد حین تکمیل پرسش نامه ها بر پاسخ واحدهای مورد پژوهش اشاره کرد که کنترل آن نیز خارج از اختیار پژوهشگر بود.یافته های این مطالعه می تواند در جلب توجه برنامه ریزان آموزش پرستاری به اهمیت موضوع، مؤثر واقع گردد تا با اتخاذ راهکارهای مؤثر در قالب ارائه خدمات مشاوره و راهنمایی و برگزاری کارگاه های آموزشی جنبی به منظور افزایش آگاهی و به روز رسانی اطلاعات دانشجویان در زمینه های سلامت روانی، گام مؤثری در جهت بهبود کیفیت آموزش پرستاری و ارتقاء بهداشت روانی دانشجویان بردارند.

ملاحظات اخلاقی

برای اجرای پرسشنامه ها توضیحات کامل در مورد پرسشنامه و هدف پژوهش داده شده و رضایت دانشجویان برای شرکت در پژوهش به دست آمده است. لازم به ذکر است مطالعه حاضر توسط کمیته اخلاق "دانشگاه علوم پزشکی تهران" تأیید و با کد شماره ۱۷۱۵۹۴۶ ثبت شده است.

سپاسگزاری

پژوهشگران لازم می دانند از کلیه دانشجویانی که در این پژوهش مشارکت نمودند مراتب سپاس را به عمل آورد.

سهم هر نویسنده

نویسنده اول این مقاله، اطلاعات را جمع آوری نمودند و نویسنده دوم در قسمت نگارش و تدوین مقاله و آنالیز آماری ایفای نقش نموده است.

حمایت مالی

پژوهشگران لازم می دانند از بذل مساعدت معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی تهران جهت حمایت از این طرح مراتب سپاس را به عمل آورد.

تضاد منافع

بدینوسیله نویسندگان تصریح می نمایند که هیچ گونه تضاد منافعی در خصوص پژوهش حاضر وجود ندارد.

منابع

1. Shahabian M, Tabandeh S, Zinat S. Assessment of the Mental Health of Nursing Students. Iranian Journal of Psychiatric Nursing (IJPN). 2016; 4(2), 29-37. DOI: 10.21859/ijpn-04024
2. Ni C, Liu X, Hua Q, Lv A, Wang B, Yan Y. Relationship between coping, self-esteem, individual factors and mental health among Chinese nursing students: a matched case-control study. Nurse Educ Today. 2010;**30**(4):338–43.
3. Sasat S, Burnard P, Edwards D, Naiyapatana W, Hebden U, Boonrod W, et al. Self-esteem and student nurses: a cross-cultural study of nursing students in Thailand and the UK. Nurs Health Sci. 2002;**4**(1-2):9–14.
4. Edwards D, Burnard P, Bennett K, Hebden U. A longitudinal study of stress and self-esteem in student nurses. Nurse Educ Today. 2010;**30**(1):78–84.
5. Andersson EP. The perspective of student nurses and their perceptions of professional nursing during the nurse training programme. J Adv Nurs. 1993;**18**(5):808–15.
6. Ohlen J, Segesten K. The professional identity of the nurse: concept analysis and development. J Adv Nurs. 1998;**28**(4):720–7.
7. Arthur D. Measuring the professional self-concept of nurses: a critical review. J Adv Nurs. 1992;**17**(6):712–9.
8. McVicar A. Workplace stress in nursing: a literature review. J Adv Nurs. 2003;**44**(6):633–42.
9. Karami M, Dehdashti AR, Bahrami M. Prevalence of Test Anxiety Among Public Health Students at Semnan University of Medical Sciences in 2017: A Short Report. Univ Med Sci 2018; 17 (3): 275-82.
10. Pastwa-Wojciechowska B, Kazmierczak M, Blazek M. Self-esteem and styles of coping with stress versus strategies of planning in people with psychopathic personality disorders. Med Sci Monit. 2012;**18**(2):CR119–24.
11. Ebadi M. The correlation of social support and self-esteem of youth (18-29) in Tehran. Dissertation, Tehran: AL Zahra, 2009. [Persian]
12. Naderi H, Rohani A, Aizan H, Sharir J, Kumar V. Self-esteem, gender and academic achievement of undergraduate students. American Journal of Scientific Research. 2009; (3): 26-37.
13. Randle J. The effect of a 3-year pre-registration training course on students' self-esteem. J Clin Nurs. 2001;**10**(2):293–300.
14. Sadock BJ, Sadock VA. Kaplan & Shaddock's synopsis of psychiatry.10th Ed: Philadelphia:Lippincott, Williams & Wilkins; 2007.
15. Norouzi M, Michaeli Manee F ,Issazadegan A. The prevalence of self reported social anxiety disorder on Iranian students. The Journal of Urmia University of Medical Sciences, 2016; **27**(2):155-166.
16. Shamsaei F. Survey of Stress, Anxiety and Depression in Undergraduate Nursing Students of Hamadan University of Medical Sciences. Iranian Journal of Psychiatric Nursing. (2018). 6 (3). 25-30.

17. Russell G, Shaw S. . What is the impact of social anxiety on student well-being and learning? .. : University of Plymouth; 2006.
18. Shepherd RM. Volitional strategies and social anxiety among college students. College Quarterly 2006;9(4):1-12.
19. Kessler RC, McGonagle KA, Zhao S, Nelson CB, Hughes M, Eshleman S, Wittchen HU, Kendler KS.Lifetime and 12-month prevalence of DSM-III-R psychiatric disorders in the United States. Results from the National Comorbidity Survey.Arch Gen Psychiatry 1994;51(1):8-19.
20. Reich J, Hofmann SG. State personality disorder in social phobia. Ann Clin Psychiatry 2004;16(3):139-144.
21. Dadashzade H. Compration of effectiveness cognitive-behavioral group therapy and confrontation therapy in social anxiety disorder. Tehran: Iran University; 2008. [In Persian].
22. Ghezelbash S, Peyrovi H, Inanloo M, Haghani H. Relationship between social anxiety and some demographic characteristics among nursing students. Journal of health and care. 2014; 17(1):1-19.
23. Kumaraswamy N. Academic stress, anxiety and depression among college students- A brief review. International Review of Social Sciences and Humanities. 2013;5(1):135-43.
24. Wedgeworth M. Anxiety and education: An examination of anxiety across a nursing program. J Nurs Educ Pract. 2016;6(10).
25. Zare N, Daneshpajooh F, Amini M, Razeghi M, Fallahzadeh M. The relationship between self esteem, general health and academic achievement in students of Shiraz University of medical sciences. Iranian Journal of Medical Education. 2007;7:59-66. [Persian]
26. Hosseini MA, Dejkam M, Mirlashari J. Correlation between Academic Achievement and Self–esteem in Rehabilitation Students in Tehran University of Social Welfare & Rehabilitation. I J med educ. 2007;**7**(1):137–42.
27. Arthur D, Thorne S. Professional self-concept of nurses: a comparative study of four strata of nursing students in a Canadian university. Nurse Educ Today. 1998;**18**(5):380–8.
28. Moyer G. The relationships of clinical competence in junior and senior baccalaureate nursing studies; 1996.
29. Randle J. Bullying in the nursing profession. J Adv Nurs. 2003; **43**(4):395–401.
30. Lees S, Ellis N. The design of a stress-management programme for nursing personnel. J Adv Nurs. 1990;**15**(8):946–61.
31. Brown B, O'Mara L, Hunsberger M, Love B, Black M, Carpio B, et al. Professional confidence in baccalaureate nursing students. Nurse Educ Pract. 2003;**3**(3):163–70.
32. Pisitsungkagarn, K., Taephant, N., & Attasaranya, P. Body image satisfaction and self esteem in Thai female adolescents: the moderating role of self compassion. International journal of adolescent medicine and health, (2014). 26(3), 333-338.
33. Graylou S, Saeidinia KH , Charkazi A, Sadat Seyyedghasemi N, Ghanbari M, Latifi M. SelfE steem and Some of its Influencing Factors Among College Students of Health and Paramedic Schools of Golestan University of Medical Sciences in 2013. Community Health journal 2014; 8(4): 38-47.
34. Burnard P, Hebden U, Edwards D. Self-esteem and student nurses: an account of a descriptive study. Nurs Health Sci. 2001;3(1):9–13.
35. Khan M, Mahmood S, Badshah A, Seyed U A, Yasir J. prevalence of depression, anxiety and their associated factors among medical students in Karachi, Pakistan. Journal of Pak Med Asssociation 2006;56:583-586.
36. Asadi Sadeghi A, Basirani N, Asadi B, Panahi Mirshekar A, Amirshahi M, Salehin S. prevalence of anxiety and its relationship with self-esteem among Zabol University students, Iran. educational research 2010;1:140-144.
37. Inam S, Saqib A, Alam E. Prevalence of anxiety and depression among medical students of private university. journal of pak Med Assoc 2003;53:44-47.
38. Sharif F, Armitage P. The effect of psychological and educational counselling in reducing anxiety in nursing students. Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing 2004;11:386-392.
39. Rathnayake S, Ekanayaka J. Depression, anxiety and stress among undergraduate nursing students in a Public University in Sri Lanka. Int J Caring Sci. 2016; 9(3):102032.
40. Pourghane P. Study of test anxiety among nursing students. Development Strategies in Medical Education 2016; 3(1): 1-9.